

HE 167/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Kuhmon kaupungin lausunto asiassa HE 167/2021 vp

Työelämä ja tasa-arvovaliokunta on lähettänyt Kuhmon kaupungille lausuntopyynnön asiantuntijalausunnosta hallituksen esityksestä eduskunnalle, "Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi". Tässä hallituksen esityksessä eduskunnalle esitetään muutettavaksi julkisista työvoima- ja yrityspalveluista annettua lakia, työttömyysturvalakia, työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia, kotoutumisen edistämisestä annettua lakia, työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia ja lisäksi kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia. Mainittuun hallituksen esitykseen sisältyy myös mallinnus niin sanotusta pohjoismaisesta työvoimapalveluiden mallista. Juuri tämän palvelumallin Kuhmon kaupunki näkee omalta osaltaan olevan esityksen keskeisin sisältö. Tästä syystä tämä Kuhmon kaupungin lausunto keskittyy juuri pohjoismaisen työvoimapalveluiden mallia koskeviin seikkoihin.

Kuhmon kaupunki näkee valmisteilla olevan pohjoismaisen työvoimapalveluiden mallin olevan tavoitteiltaan erinomainen siinä suhteessa, että mallissa tarjottaisiin sekä kuntien työllisyyspalveluiden sekä TE-hallinnon asiakkaille entistä enemmän henkilökohtaista, kasvokkain tapahtuvaa ohjausta ja palvelua. Vertailukohtana voidaan nostaa esille se, että Kuhmon kaupungin työllisyyspalveluissa tuotettiin vuosina 2012-2020 yhteistyössä Kainuun TE-toimiston kanssa kuntalaisille vapaaehtoiseen palveluun osallistumiseen perustuvaa ratkaisukeskeistä työhönvalmennusta. Tämän työhönvalmennuksen kautta n. 70-80 % siihen eri vuosina osallistuneista työttömistä työnhakijoista löysi palkkatyötä. Tämän kuntakohtaisen kokemuksensa perusteella Kuhmon kaupunki katsoo toteen näytetyksi ainakin sen, että ainakin Kuhmon olosuhteissa asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan räätälöity, kohti palkkatyöhön työllistymistä suuntaava ohjaus ja valmennus auttavat merkittävässä määrin työtöntä asiakasta työllistymään. Kuhmon kaupunki näkee hallituksen esitykseen sisältyvän mallinnuksen työnhakija-asiakkaiden lailla säädellyistä tapaamisväleistä (esim. työttömyyden alkuvaiheessa kaksi viikkoa) olevan kuitenkin liian kaavamaisen. Esitetyllä tavalla toteutettaessa malli pakottaisi vuonna 2024 työllisyyspalveluiden järjestäjiksi ja tuottajiksi suunnitellut kunnat palvelemaan työllisyyspalveluiden asiakkaitaan varsin mekaanisella, lakiin kirjatulla tavalla.

Huomioiden muun muassa käsillä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvät kirjaukset pohjoismaiseen työvoimapalvelujen malliin allokoitavista ilmeisen riittämättömistä taloudellisista resursseista (70 miljoonaa euroa), mallin sisältämisestä, varsin mekaanisesti työnhakija-asiakkaille asettavista työpaikkojen hakuvelvollisuuksista, sekä kaikille työnhakija-asiakkaille samalla

tapaamistiheydellä toteuttavista työnhaun ohjaustapaamisista (joiden tarjoamisessa ei huomioida asiakkaiden yksilöllisiä eroja), Kuhmon kaupunki katsoo hallituksen esityksessä olevan muutostarpeita. Näistä muutostarpeista tärkein on se **että pohjoismaiseen työvoimapalveluiden malliin tulisi sisällyttää nyt esitettyä huomattavasti enemmän mahdollisuuksia mallin kunta-, toimija- ja aluekohtaiseen soveltamiseen.** Kuhmon kaupungin näkemys on, että työnhakija-asiakkaalle tarjottavassa palvelussa tärkeintä on palvelun tarjoaminen asiakkaalle räätälöitynä hänen henkilökohtaisten tarpeidensa mukaan. Kuhmon kaupungin kokemukset omista työllisyyspalveluistaan osoittavat että näin toimittaessa saavutetaan paras palvelun työllistymisvaikuttavuus sekä asiakastyytyväisyys. Siksi Kuhmon kaupunki erityisesti toivoo käsittelyssä olevaan hallituksen esitykseen sisällytettävän kunnille mahdollisuus sopia kuntien työllisyyspalveluissa palveltavien työnhakija-asiakkaiden asiakastapaamisten tahti ja määrä yksilöllisesti kunkin työnhakija-asiakkaan tilanteen mukaan, samoin kuin työnhakija-asiakkaan työnhaun tavoite.

Kuhmon kaupunki haluaa tuoda työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenten tietoon myös sen, että jos nyt käsillä oleva hallituksen esitys säädetään laiksi ja sitä aletaan toteuttaa esitetyllä tavalla, Kuhmon kaupungin työllisyyspalveluiden henkilöstöresurssi joudutaan vähintäänkin kaksinkertaistamaan. Jos näin käy, katsoo Kuhmon kaupunki, että valtion tulee kompensoida tästä koituvat kulut Kuhmon kaupungille ja kaikille muille vastaavien lisäkulujen rahoittajiksi joutuville, työllisyyden kuntakokeilussa mukana oleville kunnille täysimääräisinä joko valtionosuusjärjestelmän kautta tai muulla sopivalla tavalla.

Lopuksi Kuhmon kaupunki kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua tässä työllisyyspoliittisesti ja yhteiskunnallisesti merkittävässä asiassa.

KUHMON KAUPUNKI

Lisätietoja : Juha Heinonen
Työllisyysasiantuntija
Puh. 044-7255231
etunimi.sukunimi@kuhmo.fi
www.kuhmo.fi